

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 311/2014
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Α' ΤΜΗΜΑ
Συνεδρίαση της 15ης - 10 - 2014

Σύνθεση:

Προεδρεύων: Απέσσος Μιχαήλ, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ

Νομικοί Σύμβουλοι: Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αλέξανδρος Ροϊλός, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Ελένη Πασαμιχάλη, Αθανάσιος Τσιοκάνης.

Εισηγητής: Χρήστος Μητκίδης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Υπ' αριθ. ΓΔΟΠ 121 ΕΞ 2014/5-2-2014 έγγραφο της Δ/σης Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών (ΔΕΚΟ) του Υπουργείου Οικονομικών.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, α) αν η εταιρεία «ΕΛ.ΤΑ. Α.Ε.» εξακολουθεί να υπάγεται στο κεφάλαιο Β' του Ν. 3429/2005, στο οποίο υπήχθη αρχικά, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 1 του νόμου αυτού, επειδή τέθηκε, με την υπ' αριθ. 136/2002 απόφαση της Διϋπουργικής Επιτροπής Αποκρατ/σεων (ΔΕΑ), σε καθεστώς έναρξης των διαδικασιών εισαγωγής της στο Χρηματιστήριο Αθηνών με σκοπό την αποκρατικοποίησή της ή αν υπάγεται πλέον στο Κεφάλαιο Α' του Ν. 3429/2005 λόγω της νεότερης υπ' αριθ. 217/2012 απόφασης της

Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων και Αναδιαρθρώσεων (ΔΕΑΑ), με την οποία αποφασίσθηκε η πώληση έως και του συνόλου των μετοχών της εταιρείας «ΕΛΤΑ Α.Ε.» μέσω του ΤΑΙΠΕΔ και

β) ειδικότερα, αν η ως άνω εταιρεία υπάγεται στο κεφάλαιο Α' ή στο Β' του Ν. 3429/2005, ως προς το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς του πάσης φύσεως προσωπικού της.

Επί των ερωτημάτων αυτών το Α' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως εξής:

I. Ιστορικό.

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής:

1. Η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνικά Ταχυδρομεία Α.Ε.», (εφεξής ΕΛ.ΤΑ. Α.Ε.), με μετόχους το Ελληνικό Δημόσιο (κατά ποσοστό 90%) και το Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Α.Ε. (κατά ποσοστό 10%), αποφασίστηκε να τεθεί, με την υπ' αριθ. 136/2002 απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατ/σεων (ΔΕΑ), σε καθεστώς αποκρατικοποίησης, με την εισαγωγή των μετοχών της στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, η οποία όμως ουδέποτε υλοποιήθηκε μέχρι σήμερα, ούτε και ανακλήθηκε ρητά.

2. Με την νεότερη, υπ' αριθ. 195/27-10-2011 (Β' 2501), απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων και Αναδιαρθρώσεων (ΔΕΑΑ) παρασχέθηκε εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να συνομολογήσει με το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) σύμβαση προκειμένου να ασκεί το Ταμείο, για λογαριασμό του Δημοσίου, τα δικαιώματα ψήφου που απορρέουν από την ιδιότητά του ως κυρίου των μετοχών μεταξύ άλλων και της εταιρείας ΕΛΤΑ Α.Ε. (παρ. 2.13 της απόφασης). Πράγματι, στις 30-11-2011 συνάφθηκε η σχετική σύμβαση, με την οποία το Δημόσιο παραχώρησε, για χρονικό διάστημα 36 μηνών (άρθρο 2), «*δια εντολής και πληρεξουσιότητας*» στο Ταμείο, χωρίς αντάλλαγμα, την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου του Δημοσίου, στις Γενικές Συνελεύσεις της εταιρείας. Όπως ρητώς διευκρινίζεται στη σύμβαση (παρ. 1.3), αυτή συνιστά μόνο παραχώρηση - παροχή

πληρεξουσιότητας ως προς την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου του δημοσίου και δεν συνεπάγεται τη μεταβίβαση των μετοχών, ούτε και την καθ' οιονδήποτε τρόπο εκχώρηση των δικαιωμάτων ψήφου εκ των μετοχών στο Ταμείο, ενώ πέραν του δικαιώματος ψήφου το δημόσιο παραμένει δικαιούχος και θα συνεχίσει να ασκεί τα λοιπά δικαιώματα εκ των μετοχών (όπως ενδεικτικά το δικαίωμα είσπραξης μερίσματος).

Με την νεότερη, υπ' αριθ. 217/10.8.2012 απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων και Αναδιαρθρώσεων, αποφασίστηκε περαιτέρω *«η πώληση έως και του συνόλου των μετοχών της ΕΛΤΑ ΑΕ, που ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου σύμφωνα με το Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων της Ελληνικής Κυβέρνησης, που περιλαμβάνεται στο Ν. 3985/2011»* και παρασχέθηκε στο ΤΑΙΠΕΔ εξουσιοδότηση *«να σχεδιάσει, αποφασίσει και υλοποιήσει τη διαγωνιστική διαδικασία για την πώληση των μετοχών ΕΛΤΑ, οι οποίες θα μεταφερθούν στο ταμείο με νεότερη απόφαση της ΔΕΑΑ, προκειμένου να υλοποιηθεί η ως άνω πώληση»*.

3. Κατά την πρώτη εφαρμογή του Ν. 3429/2005 η ΕΛ.ΤΑ. Α.Ε. υπήχθη στις διατάξεις του κεφαλαίου Β' του νόμου αυτού, διότι είχε προηγηθεί η έκδοση της προαναφερθείσας υπ' αριθ. 136/2002 απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων (ΔΕΑ), περί της αποκρατικοποίησής της με την εισαγωγή των μετοχών της στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

Εν συνεχεία όμως, με την προαναφερόμενη υπ' αριθ. 217/10.8.2012 απόφαση της ΔΕΑΑ, αποφασίστηκε η πώληση έως και του συνόλου των μετοχών της εταιρείας μέσω του ΤΑΙΠΕΔ, επομένως ανακύπτει ζήτημα αν η ΕΛ.ΤΑ. Α.Ε. εξακολουθεί να υπάγεται στο κεφάλαιο Β' του νόμου αυτού ή αν έχει υπαχθεί στο κεφάλαιο Α' και, συναφώς, αν εφαρμόζεται στο προσωπικό της ο Ν. 4024/2011 περί βαθμολογίου και μισθολογίου των υπαλλήλων του δημοσίου καθώς και των Ν.Π.Ι.Δ. που ανήκουν στο κράτος, όπως ορίζει η περ. 12 της υποπαρ. Γ1 της παρ. Γ του άρθρου πρώτου του Ν. 4093/2012.

4. Σε απάντηση του υπ' αριθ. πρωτ. 54218/1255/20-12-2012 εγγράφου της αρμόδιας Δ/σης του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών,

Μεταφορών και Δικτύων, με το οποίο καλούνταν η ΕΛ.ΤΑ ΑΕ να εκδώσει διαπιστωτική πράξη κατάταξης των υπαλλήλων της στους βαθμούς του Ν. 4024/2011, απάντησε ο Δ/νων Σύμβουλος της εταιρείας, με το υπ' αριθ. πρωτ. 1.1.2/12701/8-1-2013 έγγραφό του, ότι η εταιρεία δεν καταλαμβάνεται από τις διατάξεις του Ν. 4093/2012 περί ανάλογης εφαρμογής των διατάξεων του Ν. 4024/2011, επειδή υπάγεται στο κεφάλαιο Β' του Ν. 3429/2005 και άρα ότι δεν συντρέχει λόγος έκδοσης της διαπιστωτικής πράξης, για το λόγο δε αυτό τέθηκε το ερώτημα που αναφέρεται στο θέμα.

5. Εν συνεχεία της υποβολής του ερωτήματος, υπήρξε αλληλογραφία μεταξύ του Γραφείου Νομικού Συμβούλου και των εμπλεκόμενων στην υποβολή του ερωτήματος υπηρεσιών των Υπουργείων Οικονομικών (της Δ/σης Δ22 - Μισθολογίου και Δ/σης Διάταξη 25- Κίνησης Κεφαλαίων, Εγγυήσεων, Δανείων και Αξιών) και του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (ως εποπτεύοντος την εταιρεία ΕΛΤΑ ΑΕ), προκειμένου να διευκρινισθεί αν μετά την θέσπιση της ρύθμισης της παρ. 6β' του άρθρου 31 Ν. 4141/2013 (ΦΕΚ 81 Α/5-4-2013) εξακολουθεί να έχει αμφιβολίες για το αν το προσωπικό της ΕΛΤΑ ΑΕ υπάγεται ή όχι στις ρυθμίσεις του Ν. 4024/2011. Η αλληλογραφία αυτή δεν κατέληξε σε συμπέρασμα αν έχει αντικείμενο (τουλάχιστον) το δεύτερο σκέλος του ερωτήματος, διευκρινίσθηκε πάντως ότι η απάντηση επί του ερωτήματος της υπαγωγής της εταιρείας στο κεφάλαιο Α ή Β του Ν. 3429/2005 έχει και άλλες συνέπειες όπως για παράδειγμα στη διαθεσιμότητα και κινητικότητα των υπαλλήλων, τις αποσπάσεις υπαλλήλων της ΕΛΤΑ ΑΕ, καθώς και στην αναστολή των διορισμών και προσλήψεων στην εταιρεία αυτή.

II. Επί του πρώτου ερωτήματος

A. Εφαρμοστές διατάξεις

1. Στο άρθρο **14 του Ν. 2867/2000** «Οργάνωση και λειτουργία των τηλεπικοινωνιών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 273) ορίζεται ότι «*Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, τα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛ.ΤΑ.) και οι θυγατρικές εταιρείες αυτών (Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης Ανώνυμος Εταιρεία και*

Ταχυμεταφορές ΕΛ.ΤΑ. Α.Ε.) παύουν να υπάγονται στις διατάξεις που ισχύουν για τις επιχειρήσεις που ανήκουν στο δημόσιο τομέα.»

Περαιτέρω, στο άρθρο **1 του Ν.3429/2005** «Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί - Δ.Ε.Κ.Ο.» (314 Α), όπως ισχύει, ορίζονται τα εξής:

«1. Για τους σκοπούς του νόμου αυτού, ως «δημόσια επιχείρηση» νοείται κάθε ανώνυμη εταιρεία, στην οποία το ελληνικό δημόσιο δύναται να ασκεί άμεσα ή έμμεσα αποφασιστική επιρροή, λόγω της συμμετοχής του στο μετοχικό της κεφάλαιο ή της χρηματοοικονομικής συμμετοχής του ή των κανόνων που τη διέπουν.

2. Η άσκηση αποφασιστικής επιρροής από το ελληνικό δημόσιο τεκμαίρεται όταν το ελληνικό δημόσιο ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου χρηματοδοτούμενα από το ελληνικό δημόσιο ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό ή άλλες δημόσιες επιχειρήσεις υπό την έννοια του παρόντος νόμου:

α) είναι κύριοι μετοχών που εκπροσωπούν την απόλυτη πλειοψηφία του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της ή

β) ελέγχουν την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου στη γενική της συνέλευση ή

γ) δύνανται να διορίζουν το ήμισυ πλέον ενός των μελών του διοικητικού της συμβουλίου ή

δ) χρηματοδοτούν την ετήσια δραστηριότητά της σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό.

3. Ως «δημόσια επιχείρηση» νοείται και κάθε ανώνυμη εταιρεία συνδεδεμένη με άλλη δημόσια επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 42 ε παρ. 5 του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

4. Το Κεφάλαιο Α' του νόμου αυτού εφαρμόζεται σε όλες τις δημόσιες επιχειρήσεις, στις οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται οι εταιρείες για τις οποίες εφαρμόζεται το Κεφάλαιο Β'.

5. Το Κεφάλαιο Β' του νόμου αυτού εφαρμόζεται:

α) στις ανώνυμες εταιρείες των οποίων μετοχές έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά (χρηματιστήριο), εφόσον το Δημόσιο ή τα νομικά πρόσωπα της παρ. 2 του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να συμμετέχουν στο μετοχικό τους κεφάλαιο με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής,

β) στις ανώνυμες εταιρείες που είναι συνδεδεμένες με τις εισηγμένες εταιρείες της προηγούμενης περίπτωσης, κατά την έννοια του άρθρου 42ε παρ. 5 του κ.ν. 2190/1920,

γ) στις ανώνυμες εταιρείες ως προς τις οποίες έχει αποφασιστεί η έναρξη διαδικασιών αποκρατικοποίησης δια της εισαγωγής μετοχών τους σε οργανωμένη αγορά, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων του ν. 3049/2002 (ΦΕΚ 212 Α').

δ) στις ανώνυμες εταιρείες των οποίων το δικαίωμα διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων της διοίκησης ή το δικαίωμα άσκησης της διαχείρισης της επιχείρησης έχει μεταβιβασθεί εν όλω ή εν μέρει από το Δημόσιο σε τρίτους που δεν αποτελούν πρόσωπα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων του ν. 3049/2002 (ΦΕΚ 212 Α') εφόσον το Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να συμμετέχουν στο μετοχικό τους κεφάλαιο με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής.

6. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του εποπτεύοντος Υπουργού, υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του νόμου αυτού, εφαρμοζομένων αναλόγως, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (εκτός των δημοσίων επιχειρήσεων) χρηματοδοτούμενα από το Δημόσιο ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό («Οργανισμοί»), καθώς και δημόσιες επιχειρήσεις που έχουν εξαιρεθεί από το πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου αυτού.»

2. Στις κρίσιμες διατάξεις των **άρθρων 2 και 4 του Ν. 3049/2002** «Αποκρατικοποίηση επιχειρήσεων του Δημοσίου και άλλες διατάξεις» (Α' 212) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 2 - Ορισμοί

Για τους σκοπούς του νόμου αυτού οι πιο κάτω όροι έχουν την ακόλουθη έννοια:

α) Αποκρατικοποίηση: η εφάπαξ ή σταδιακή έξοδος επιχειρήσεων του Δημοσίου από τον έλεγχό του.

β) Έλεγχος: η κατοχή της πλειοψηφίας των μετοχών ή το δικαίωμα διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή το δικαίωμα διορισμού των οργάνων της διοίκησης επιχείρησης του Δημοσίου.

γ) Μεταβίβαση ελέγχου: η μεταβίβαση με οποιονδήποτε τρόπο είτε των μετοχών και ψήφων της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου είτε του δικαιώματος διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων της διοίκησης είτε η μεταβίβαση του δικαιώματος άσκησης της διαχείρισης της επιχείρησης.

Άρθρο 4 - Μορφές αποκρατικοποιήσεων

1. Μορφές αποκρατικοποίησης είναι ενδεικτικά οι ακόλουθες:

α) Η πώληση του συνόλου της επιχείρησης ή περιουσιακών στοιχείων ή τμημάτων αυτής ή κλάδων αυτής.

β) Η εισαγωγή της επιχείρησης σε Χρηματιστήριο Αξιών ή σε άλλη οργανωμένη αγορά.

γ) Η πώληση του συνόλου ή μέρους των μετοχών της επιχείρησης, με ή χωρίς ταυτόχρονη σύναψη συμφωνίας μετόχων, καθώς και η περαιτέρω μεταβίβαση μετοχών της επιχείρησης. Στις παραπάνω συμφωνίες μετόχων είναι δυνατόν να συμφωνείται η υποχρέωση του μετόχου πλειοψηφίας να εκλέγει ως μέλη διοικητικού συμβουλίου πρόσωπα υποδεικνυόμενα από το μέτοχο μειοψηφίας ή το δικαίωμα της μειοψηφίας να διορίζει με διάταξη του καταστατικού μέλη του διοικητικού συμβουλίου και πέραν του ενός τρίτου.

δ) Η παραχώρηση αδειών ή και δικαιωμάτων εκμετάλλευσης της επιχείρησης.

ε) Η σύσταση εταιρείας ή συμμετοχή σε εταιρείες με συνεισφορά μετρητών, περιουσιακών στοιχείων, κλάδων, δικαιωμάτων, μετοχών.

στ) Η κάθε είδους εκμίσθωση επιχείρησης ως συνόλου ή επί μέρους δικαιωμάτων ή περιουσιακών στοιχείων ή τμημάτων ή κλάδων της επιχείρησης.

ζ) Η ανάθεση σε τρίτο της διαχείρισης της επιχείρησης.

η) Η ανταλλαγή μετοχών.

θ) Η ανταλλαγή μετοχών των αποκρατικοποιούμενων επιχειρήσεων με προμέτοχα του Δημοσίου.

ι) Η πώληση μετοχών με ειδικά σύμφωνα, όπως σύμφωνο επαναγοράς από τον πωλητή - μέτοχο Δημόσιο ή επιχείρηση του Δημοσίου, με οποιουσδήποτε όρους.

ια) Η πώληση μετοχών σε ημεδαπό ή αλλοδαπό νομικό πρόσωπο για την έκδοση από αυτό κινητών αξιών ανταλλάξιμων με τις πωληθείσες μετοχές.

ιβ) Η πώληση μετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοοικονομικούς οίκους της ημεδαπής ή αλλοδαπής προς το σκοπό περαιτέρω διάθεσης από αυτούς των μετοχών σε τρίτους.

ιγ) Η έκδοση εταιρικών ομολόγων μετατρέψιμων σε μετοχές επιχειρήσεων.
2...3...»

3. Στις διατάξεις της **παρ. 12 της υποπαρ. Γ1 της παρ. Γ του Ν. 4093/2012** «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016», όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 4^ο του άρθρου 3 της ΠΝΠ 16/16-12-11 (ΦΕΚ Α 262), ορίζονται τα εξής:

«12. Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Δεύτερου του ν. 4024/2011 που αφορούν το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς των υπαλλήλων του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, έχουν ανάλογη εφαρμογή, από 1.1.2013, και στο προσωπικό των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), που ανήκουν στο Κράτος ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε Ο.Τ.Α., κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού σκοπού, εποπτείας, διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησής τους, συμπεριλαμβανομένων των Γενικών και Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων, ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από πόρους των ως άνω φορέων κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, καθώς και των λοιπών δημόσιων επιχειρήσεων, οργανισμών και ανωνύμων εταιρειών, που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005 (Α' 314), όπως έχουν

τροποποιηθεί με τις διατάξεις της παρ. 1α του άρθρου 1 του ν. 3899/2010 (Α' 212)...

Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης, για τους ανωτέρω παύουν να ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 4024/2011, εκτός από αυτές της παραγράφου 2.»

4. Με το Ν. 3986/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (ΦΕΚ 152 Α), όπως ισχύει, συστάθηκε (άρθρο 1) ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.» με αποκλειστικό σκοπό την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, ή ΝΠΔΔ ή και δημοσίων επιχειρήσεων των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ., όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 5. Τα περιουσιακά αυτά στοιχεία μεταβιβάζονται στο Ταμείο, το δε προϊόν αξιοποίησης χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την αποπληρωμή του δημοσίου χρέους της χώρας. Το Ταμείο λειτουργεί για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, δεν υπάγεται στην κατηγορία των οργανισμών και επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και δεν εφαρμόζονται σε αυτό, καθώς και στις εταιρείες των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο, οι διατάξεις που διέπουν εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο, με εξαίρεση όσων ρητά ορίζονται στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου Α.

Στις κρίσιμες διατάξεις των άρθρων 2, 5 και 9 του ως άνω νόμου ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 2 - Κεφάλαιο - Περιουσία - Έσοδα - Διάθεση εσόδων

1.... 2... 3...

4. Στο Ταμείο μεταβιβάζονται και περιέρχονται, χωρίς αντάλλαγμα:

α) Κατά πλήρη κυριότητα, κινητές αξίες εταιρειών από αυτές που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου

Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 – 2015 του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995 (Α' 247).

β) Περιουσιακής φύσεως δικαιώματα, δικαιώματα διαχείρισης και εκμετάλλευσης, κερκττμμένα οικονομικά συμφέροντα, άυλα δικαιώματα και δικαιώματα λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης υποδομών, που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 – 2015 του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995.... γ)...

5. Οι κινητές αξίες, τα περιουσιακής φύσεως δικαιώματα και τα ακίνητα που αναφέρονται στις περιπτώσεις α', β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου μεταβιβάζονται και περιέρχονται στο Ταμείο, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (Δ.Ε.Α.Α.) που προβλέπεται στο άρθρο 3 του ν. 3049/2002 (Α' 212)...

Άρθρο 5 - Αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων

1. Η αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου διενεργείται με κάθε πρόσφορο τρόπο και κατά προτίμηση, με:

α) Πώληση.

β) Σύσταση εμπραγμάτων δικαιωμάτων, μεταξύ των οποίων δικαιωμάτων οριζόντιας και κάθετης ιδιοκτησίας.

γ) Μεταβίβαση εμπραγμάτων δικαιωμάτων οποιασδήποτε φύσης επί αυτών.

δ) Εκμίσθωση.

ε) Παραχώρηση της χρήσης ή της εκμετάλλευσής τους.

στ) Ανάθεση της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων.

ζ) Εισφορά τους σε ανώνυμες εταιρείες και στη συνέχεια πώληση των μετοχών που προκύπτουν.

η) Τιτλοποίηση απαιτήσεων, ανεξάρτητα από τον επιχειρηματικό ή μη χαρακτήρα τους, σύμφωνα με τα άρθρα 10, 11 και 14 του ν. 3156/2003.

«θ) Έκδοση τίτλων ανταλλαξίμων με μετοχές που ανήκουν στην κυριότητα του Ταμείου. 2.... – 5....

5. α) Με την απόφασή της 136/26-3-2002, η Διυπουργική Επιτροπή Αποκρατικοποιήσεων (ΔΕΑ) αποφάσισε: «1. Την έναρξη των διαδικασιών

εισαγωγής στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών των ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ (ΕΛ.ΤΑ.) 2. 3...4...»

β) Εξ άλλου, με την απόφασή της 217/10-8-2012, η Διϋπουργική Επιτροπή Αναδιρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (ΔΕΑΑ) αποφάσισε τα εξής:

«1. Την πώληση έως και του συνόλου των μετοχών της ΕΛΤΑ, κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου (Μετοχές ΕΛΤΑ), σύμφωνα με το Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων της Ελληνικής Κυβέρνησης που περιλαμβάνεται στο ν. 3985/2011 (ΦΕΚ Α' 151).

2. Παρέχεται εξουσιοδότηση στο Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε. να σχεδιάσει, αποφασίσει και υλοποιήσει την διαγωνιστική διαδικασία για την πώληση των Μετοχών ΕΛΤΑ, οι οποίες θα μεταφερθούν στο Ταμείο με νεότερη απόφαση της ΔΕΑΑ, προκειμένου να υλοποιηθεί η ως άνω πώληση».

B. Ερμηνεία και υπαγωγή

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό, προκύπτουν τα εξής:

1. Η εταιρεία «Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛΤΑ) ΑΕ, αποτελεί, κατά τα αρθρ. 1-2 του Ν.Δ. 496/70, 1 του Ν.Δ. 804/70, 2 παρ. 1 της αριθ. 24/8611/ 011.3/1999 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου των ΕΛ.ΤΑ. και 25 παρ. 1 του Ν. 2843/2000, δημόσια επιχείρηση κοινής ωφέλειας, με μορφή ανωνύμου εταιρίας (Α.Π. 656/2003), της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει κατά 90% στο Ελληνικό Δημόσιο, περαιτέρω δε, κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 21 του Ν. 4053/12, φορέα παροχής καθολικής υπηρεσίας έως τις 31.12.2028.

Εξάλλου στο Ν. 3429/2005 «Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί (ΔΕΚΟ)» (Α' 314) και ειδικότερα στο άρθρο 15 αυτού, που εντάσσεται στο κεφάλαιο Β' αυτού, ορίζεται ότι: «Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου υπάγονται οι ανώνυμες εταιρείες της παρ. 5 του άρθρου 1. Οι εταιρείες αυτές ευρίσκονται εκτός του, κατά τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις ευρύτερου δημόσιου τομέα», σύμφωνα δε με την παρ. 5 του άρθρου 1 του Ν. 3429/2005 το κεφάλαιο Β' του νόμου αυτού εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων και στις ανώνυμες

εταιρείες ως προς τις οποίες έχει αποφασιστεί, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων του ν. 3049/2002, η έναρξη διαδικασιών αποκρατικοποίησης με εισαγωγή των μετοχών τους σε οργανωμένη αγορά.

Από τις διατάξεις αυτές, όπως έχουν ερμηνευθεί (βλέπετε ad hoc γνωμ/σεις ΝΣΚ 108/2012, 336/2008, 269/2006), συνάγεται αναμφισβήτητα ότι η εταιρεία ΕΛΤΑ Α.Ε. υπαγόταν, μέχρι τουλάχιστον την έκδοση της 217/2012 απόφασης της ΔΕΑΑ, στο κεφάλαιο Β' του Ν. 3429/2005.

2. Περαιτέρω, με την 217/10.8.2012 απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων και Αναδιρθρώσεων, αποφασίστηκε η πώληση έως και του συνόλου των μετοχών της ΕΛΤΑ ΑΕ, που ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου, παρασχέθηκε δε στο ΤΑΙΠΕΔ εξουσιοδότηση να σχεδιάσει, αποφασίσει και υλοποιήσει τη διαγωνιστική διαδικασία για την πώληση των μετοχών ΕΛΤΑ, οι οποίες πρόκειται να μεταφερθούν στο Ταμείο με νεότερη απόφαση της ΔΕΑΑ, ώστε να υλοποιηθεί η ως άνω πώληση.

Επομένως το ΤΑΙΠΕΔ δεν έχει σήμερα την κυριότητα των μετοχών της ΕΛΤΑ Α.Ε., η οποία παραμένει στο Δημόσιο και θα μεταβιβασθεί στο Ταμείο με νεότερη απόφαση.

3. Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 2 και 4 του Ν. 3049/2002 προκύπτει ότι ως αποκρατικοποίηση νοείται η εφάπαξ ή σταδιακή έξοδος επιχειρήσεων του Δημοσίου από τον έλεγχό του. Οι μορφές αποκρατικοποίησης ορίζονται ενδεικτικά στο άρθρο 4, μεταξύ δε αυτών περιλαμβάνονται η πώληση του συνόλου της επιχείρησης ή περιουσιακών στοιχείων ή τμημάτων αυτής ή κλάδων αυτής, η εισαγωγή της σε Χρηματιστήριο Αξιών ή σε άλλη οργανωμένη αγορά, κ.ο.κ. (συνολικά 13 περιπτώσεις).

Επομένως, όταν στο Ν. 3429/2005 ορίστηκαν κατ' εξαίρεση οι περιπτώσεις των ανωνύμων εταιρειών του Δημοσίου που υπάγονται στο κεφάλαιο Β' (ήτοι οι εισηγμένες στο χρηματιστήριο ή εταιρείες συνδεδεμένες με τις εισηγμένες εταιρείες ή και ανώνυμες εταιρείες για τις οποίες έχει αποφασιστεί, με απόφαση της Δ.Ε.Α. του ν. 3049/2002, η έναρξη διαδικασιών αποκρατικοποίησης δια της εισαγωγής μετοχών τους σε οργανωμένη αγορά), προφανώς αποκλείστηκαν οι

περιπτώσεις εταιρειών που υπάγονται στις λοιπές μορφές αποκρατικοποίησης του άρθρου 4 του Ν. 3049/2002 και οι εταιρείες αυτές υπάγονται στον κανόνα, ήτοι στο Κεφάλαιο Α' του Ν. 3429/2005, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 1 του νόμου αυτού (γνωμ. ΝΣΚ 275/2006).

4. Το ΤΑΙΠΕΔ συστάθηκε για την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, ή ΝΠΔΔ ή και δημοσίων επιχειρήσεων των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ., η δε αξιοποίηση μπορεί να γίνει με κάθε πρόσφορο τρόπο και κατά προτίμηση, με τους τρόπους που αναφέρονται στο άρθρο 5, μεταξύ των οποίων δεν περιλαμβάνεται η εισαγωγή σε χρηματιστήριο ή οργανωμένη αγορά, περίπτωση που, παρότι γενικώς αποτελεί μορφή πώλησης των μετοχών, αντιμετωπίζεται στην παρούσα περίπτωση ιδιαίτερα, όπως συνάγεται από το άρθρο 4 του Ν. 3049/2002.

Με την 217/2012 απόφαση της ΔΕΑΑ αποφασίστηκε η πώληση των μετοχών της ΕΛΤΑ Α.Ε. και παρασχέθηκε η εξουσιοδότηση στο ΤΑΙΠΕΔ να σχεδιάσει, αποφασίσει και υλοποιήσει τη διαγωνιστική διαδικασία για την πώληση των μετοχών των ΕΛΤΑ, οπότε συνάγεται ότι έχει προκριθεί άλλος τρόπος πώλησης των μετοχών και όχι δια της εισαγωγής των μετοχών σε οργανωμένη αγορά. Συνεπώς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υφίσταται σήμερα και ισχύει ο λόγος για τον οποίο η εταιρεία ΕΛΤΑ Α.Ε. είχε υπαχθεί στο Κεφάλαιο Β' του Ν. 3429/2005.

5. Εξ άλλου δεν μπορεί επίσης να θεωρηθεί ότι υφίσταται περίπτωση εφαρμογής της περ. δ' της παρ. 5 του άρθρου 1 του Ν. 3429/2005 (ώστε να θεωρηθεί ότι παραμένει η εταιρεία ΕΛΤΑ Α.Ε. στο Β' Κεφάλαιο), διότι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της διάταξης αυτής είναι να έχει μεταβιβασθεί με απόφαση της ΔΕΑΑ, εν όλω ή εν μέρει είτε α) το δικαίωμα διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων της διοίκησης, είτε β) το δικαίωμα άσκησης της διαχείρισης της επιχείρησης σε τρίτους που δεν αποτελούν πρόσωπα της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του νόμου αυτού και με την προϋπόθεση βέβαια ότι το Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα

της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να συμμετέχουν στο μετοχικό τους κεφάλαιο με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής (αν δεν συμμετέχουν η εταιρεία δεν ανήκει καν στο δημόσιο τομέα).

Συναφώς σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. γ' του Ν. 3049/2002, η μεταβίβαση α) των μετοχών και ψήφων της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου, είτε β) του δικαιώματος διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του Δ.Σ. ή των οργάνων της διοίκησης είτε γ) η μεταβίβαση του δικαιώματος άσκησης της διαχείρισης της επιχείρησης, συνιστούν μεταβίβαση του ελέγχου της επιχείρησης και αποκρατικοποίησή της. Είναι πρόδηλο όμως ότι η παραχώρηση, «δια εντολής και πληρεξουσιότητας» της άσκησης δικαιωμάτων ψήφου του Ελληνικού Δημοσίου στις Γενικές Συνελεύσεις της ΕΛΤΑ Α.Ε., στο όνομα και για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου, όπως αποφασίστηκε με την απόφαση 195/2011 της ΔΕΑΑ και συμφωνήθηκε με την από 30-11-2011 σύμβαση μεταξύ Δημοσίου και ΤΑΙΠΕΔ, δεν συνιστά περίπτωση μεταβίβασης ούτε του δικαιώματος διορισμού της πλειοψηφίας του Δ.Σ. των ΕΛΤΑ ΑΕ, ούτε του δικαιώματος άσκησης της διαχείρισης της εταιρείας, αλλά απλή παροχή πληρεξουσιότητας και άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου για λογαριασμό του Δημοσίου και όχι για ίδιο λογαριασμό της ΤΑΙΠΕΔ Α.Ε. (όπως θα συνέβαινε σε περίπτωση μεταβίβασης των μετοχών).

Επομένως, και ανεξαρτήτως του αν η εταιρεία ΤΑΙΠΕΔ Α.Ε. αποτελεί «τρίτο», ο οποίος δεν περιλαμβάνεται στα πρόσωπα της παρ. 2 του άρθρου 1, δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της περ. δ' της παρ. 5 του άρθρου 1 του Ν. 3429/2005, ώστε να θεωρηθεί ότι η εταιρεία ΕΛΤΑ υπάγεται εκ του λόγου αυτού στο Κεφάλαιο Β' του νόμου.

III. Επί του δευτέρου ερωτήματος

A. Εφαρμοστές διατάξεις

1. Στο άρθρο 9 του Ν. 3986/2011 (ΦΕΚ 152 Α), όπως ίσχυε αρχικά, ορίζονται τα εξής:

«1. Τα καταστατικά των εταιρειών των οποίων το σύνολο των μετοχών περιέρχεται άμεσα ή έμμεσα στο Ταμείο μπορούν να τροποποιούνται ύστερα από

απόφαση του Δ.Σ. του Ταμείου, ως προς όλες τις διατάξεις τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920. Διατάξεις νόμων ή κανονιστικών αποφάσεων, με τις οποίες ρυθμίζονται θέματα, υπαγόμενα σύμφωνα με τον κ.ν. 2190/1920 στο κανονιστικό περιεχόμενο του καταστατικού, παύουν να ισχύουν από τη δημοσίευση του νέου καταστατικού της εταιρείας. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του κ.ν. 2190/1920, διατάξεις νόμων ή κανονιστικών αποφάσεων, με τις οποίες προβλέπεται η άσκηση περαιτέρω εποπτείας από άλλο διοικητικό όργανο επί των εταιρειών αυτών, καταργούνται από την περιέλευση στο Ταμείο, άμεσα ή έμμεσα, του συνόλου των μετοχών τους.»

Η ως άνω παράγραφος τροποποιήθηκε με την παρ. **παρ. 6 του άρθρου 31 του Ν. 4141/2013** (ΦΕΚ 81^Α/5-4-2013), που ορίζει τα εξής:

«6.α. Το **πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1** του άρθρου 9 του ν. 3986/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα καταστατικά των εταιριών των οποίων το σύνολο ή μέρος των μετοχών περιέρχεται, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο ή τα δικαιώματα ψήφου από τις ανωτέρω μετοχές ασκούνται από το Ταμείο, μπορούν να τροποποιούνται ως προς όλες τις διατάξεις τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920.»

β. Στο **τέλος της παραγράφου 1** του άρθρου 9 του ν. 3986/2011, προστίθεται, από τότε που ίσχυσε ο ν. 3986/2011, εδάφιο ως εξής:

«Ως προς το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς του πάσης φύσεως προσωπικού των εταιριών αυτών εφαρμόζονται, για όσο χρόνο οι μετοχές ή τα δικαιώματα ψήφου επ' αυτών ανήκουν στο Ταμείο, οι διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για το προσωπικό των Ν.Π.Ι.Δ. που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' ή Β' του ν. 3429/2005, εφόσον οι εταιρίες αυτές, πριν τη μεταβίβαση των μετοχών ή των δικαιωμάτων ψήφου από αυτές στο Ταμείο, υπάγονταν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' ή Β' του ν. 3429/2005, κατά περίπτωση.»

Στην **Αιτιολογική Έκθεση** του νόμου και συγκεκριμένα υπό το άρθρο 32 παρ. 7 (που δεν ταυτίζεται με την αριθμηση του νόμου, αλλά αφορά πάντως την ανωτέρω διάταξη) αναφέρεται ότι «Για λόγους ασφάλειας δικαίου και

αποσαφήνισης του νομικού πλαισίου που διέπει την βαθμολογική και μισθολογική εξέλιξη των εταιρειών των οποίων οι μετοχές έχουν μεταβιβαστεί στο ΤΑΙΠΕΔ, ή τα δικαιώματα ψήφου ασκούνται από το ΤΑΙΠΕΔ κρίνεται σκόπιμη η διευκρίνιση που επέρχεται με την εν λόγω διάταξη, με την οποία διασφαλίζεται ότι για όσο χρόνο οι εν λόγω εταιρείες δεν έχουν αποκρατικοποιηθεί, το κόστος λειτουργίας τους, το οποίο εξακολουθεί εν τοις πράγματι να βαρύνει το Δημόσιο, δεν θα αυξηθεί».

2. Εξ άλλου, με την απόφασή της **195/2011** (ΦΕΚ Β' 2501), η Διϋπουργική Επιτροπή Αναδιρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (ΔΕΑΑ) αποφάσισε (πριν την έκδοση της προαναφερόμενης υπ' αριθ. 217/10-8-2012, απόφασής της) τη μεταφορά στην εταιρεία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου» περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου κατά τις διατάξεις του Ν. 3986/2011. Στην απόφαση αυτή, κατά το μέρος που αφορά το παρόν ερώτημα, αναφέρονται μεταξύ των άλλων τα εξής:

«2. Παρέχεται η εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να συνομολογήσει με το Ταμείο συμβάσεις, με τις οποίες το τελευταίο θα ασκεί για λογαριασμό του Δημοσίου τα δικαιώματα ψήφου, που απορρέουν από την ιδιότητα του Δημοσίου ως κυρίου των μετοχών των κατωτέρω αναφερομένων εταιρειών μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας αποκρατικοποίησης εκάστης εταιρείας, όπως αυτή περιγράφεται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικών Στρατηγικής 2012-2015...:

2.13 Για την εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ Α.Ε., δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούν σε μετοχές ποσοστού 90% επί του μετοχικού της κεφαλαίου...».

Πράγματι, σε εφαρμογή της απόφασης της ΔΕΑΑ, με την από 30-11-2011 σύμβαση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της εταιρείας «ΤΑΙΠΕΔ Α.Ε.» συμφωνήθηκαν μεταξύ άλλων η παραχώρηση, «*δια εντολής και πληρεξουσιότητας*» της άσκησης δικαιωμάτων ψήφου του Ελληνικού Δημοσίου στις Γενικές Συνελεύσεις της εταιρείας, εκ της ιδιότητας του Δημοσίου ως κυρίου των μετοχών, οπότε το Ταμείο δικαιούται να ασκεί για λογαριασμό του Δημοσίου όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από την μετοχική ιδιότητα, καθώς και να

ασκεί τα δικαιώματα ψήφου στο όνομα και για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου (παρ. 1.1). Περαιτέρω διευκρινίζεται ρητά ότι η παρούσα σύμβαση συνιστά μόνο παραχώρηση/παροχή πληρεξουσιότητας ως προς την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου του Δημοσίου και δεν έχει ως αποτέλεσμα την μεταβίβαση των μετοχών ούτε την εκχώρηση των δικαιωμάτων ψήφου στο ταμείο. Το ελληνικό δημόσιο παραμένει, πέραν του δικαιώματος ψήφου, δικαιούχος και θα ασκεί τα λοιπά δικαιώματά του εκ των μετοχών, όπως ενδεικτικά το δικαίωμα είσπραξης μερίσματος (παρ. 1.3). Η παραχώρηση/παροχή πληρεξουσιότητας έχει διάρκεια 36 μήνες, εκτός αν ο στόχος της σύμβασης εκπληρωθεί νωρίτερα (παρ. 2).

B. Ερμηνεία και υπαγωγή

1. Κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας των μελών του Τμήματος, που διατυπώθηκε από τον Πρόεδρο Απόστολο Μιχαήλ και τους Νομικούς Συμβούλους Γαρυφαλιά Σκιάνη, Κωνσταντίνο Κατσούλα, Δημήτριο Μακαρονίδη, Αλέξανδρο Ροϊλό, Ελένη Πασαμιχάλη και Αθανάσιο Τσιοκάνη (ψήφοι 7), με την οποία συντάχθηκε και ο εισηγητής Χρήστος Μητκίδης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο), από τη συνδυασμένη ερμηνεία των προπαρατεθεισών διατάξεων και την υπαγωγή του πραγματικού σε αυτές συνάγονται τα εξής:

α) Με τις διατάξεις των περ. α' και β' της παρ. 6 του άρθρου 31 του Ν. 4141/2013, τροποποιήθηκε η παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3986/2011 και συγκεκριμένα αα) διευρύνθηκε το πεδίο εφαρμογής της παραγράφου (ενώ στην αρχική διάταξη η παράγραφος αυτή αφορούσε μόνο τις περιπτώσεις εταιρειών *των οποίων το σύνολο των μετοχών* περιέρχεται άμεσα ή έμμεσα στο ΤΑΙΠΕΔ, μετά την τροποποίηση του πρώτου εδαφίου αφορά πλέον και τις περιπτώσεις που το Ταμείο ασκεί τα *δικαιώματα ψήφου από τις ανωτέρω μετοχές*) και ββ) αναδρομικά και από τότε που ίσχυσε ο νόμος αυτός, στις εταιρείες των οποίων το σύνολο ή μέρος των μετοχών περιέρχεται, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο ή στις οποίες τα δικαιώματα ψήφου από τις ανωτέρω μετοχές ασκούνται από το Ταμείο και για όσο χρόνο οι μετοχές ή τα δικαιώματα ψήφου επ' αυτών ανήκουν στο Ταμείο, εφαρμόζονται, ως προς το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς του

πάσης φύσεως προσωπικού τους, κατά περίπτωση οι διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για το προσωπικό των Ν.Π.Ι.Δ. που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' ή Β' του ν. 3429/2005, αναλόγως αν μέχρι τη μεταβίβαση των μετοχών ή των δικαιωμάτων ψήφου από αυτές στο Ταμείο, υπάγονταν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' ή Β' του ν. 3429/2005.

Επομένως, κατά την έννοια της διάταξης, το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς του προσωπικού τους παραμένει αναλλοίωτο, είτε πριν την μεταβίβαση των μετοχών ή των δικαιωμάτων ψήφου το ΤΑΙΠΕΔ ανήκαν στο κεφάλαιο Α', είτε στο κεφάλαιο Β' του Ν. 3429/2005.

β) Στην προκείμενη περίπτωση από την προαναφερόμενη απόφαση 195/2011 της ΔΕΑΑ, αλλά και την δυνάμει αυτής υπογραφείσα από 30-11-2011 σύμβαση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της εταιρείας ΤΑΙΠΕΔ Α.Ε. προκύπτει ότι συμφωνήθηκε α) η παραχώρηση στο ΤΑΙΠΕΔ, «δια εντολής και πληρεξουσιότητας» της άσκησης δικαιωμάτων ψήφου του Ελληνικού Δημοσίου στις Γενικές Συνελεύσεις της ΕΛΤΑ ΑΕ, οπότε το Ταμείο δικαιούται να ασκεί για λογαριασμό του Δημοσίου όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από την μετοχική ιδιότητα, καθώς και να ασκεί τα δικαιώματα ψήφου στο όνομα και για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου (παρ. 1.1), ενώ διευκρινίζεται παράλληλα ρητά ότι η σύμβαση συνιστά μόνο παραχώρηση/παροχή πληρεξουσιότητας ως προς την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου του Δημοσίου και δεν έχει ως αποτέλεσμα την μεταβίβαση των μετοχών ούτε την εκχώρηση των δικαιωμάτων ψήφου στο ταμείο (1.2.).

Με την ανωτέρω παραχώρηση και την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου (έστω για λογαριασμό του Δημοσίου) από το Ταμείο εκπληρώνεται η προϋπόθεση εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 31 παρ. 6 περ. β' του Ν. 4141/2013, δεδομένου ότι τα δικαιώματα ψήφου από τις ανωτέρω μετοχές ασκούνται από το Ταμείο, έστω και αν δεν ανήκουν, κατά τη σχετική σύμβαση στο Ταμείο, δεδομένου ότι πρόθεση του νομοθέτη, όπως προκύπτει από την Αιτιολογική Έκθεση του νόμου ήταν η προσωρινή εφαρμογή της εν λόγω διάταξης για όσο

χρόνο τα δικαιώματα ψήφου ασκούνται από το ΤΑΙΠΕΔ και μέχρι την αποκρατικοποίησή τους, ούτως ώστε να αποφύγει το Δημόσιο την αύξηση του κόστους λειτουργίας τους για το διάστημα αυτό.

Εξ άλλου, αν υποτεθεί ότι η διάταξη αυτή καταλαμβάνει μόνο τις περιπτώσεις εταιρειών που οι μετοχές τους ή τα δικαιώματα ψήφου επ' αυτών έχουν μεταβιβασθεί στο Ταμείο, προκειμένου να ασκεί τούτο τα σχετικά δικαιώματα για λογαριασμό του και όχι τις περιπτώσεις στις οποίες το Ταμείο ορίστηκε εκπρόσωπος του Δημοσίου στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου επί των μετοχών, η σχετική τροποποίηση της αρχικής παραγράφου (ως προς το πρώτο εδάφιο αυτής) με την προσθήκη της φράσης *«ή τα δικαιώματα ψήφου από τις ανωτέρω μετοχές ασκούνται από το Ταμείο»*, όπως και το εδάφιο που προστέθηκε στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 του Ν. 3986/2011, κατά το μέρος που αφορά εταιρείες των οποίων τα δικαιώματα ψήφου και μόνο ανήκουν στο Ταμείο (ενώ οι μετοχές εξακολουθούν να ανήκουν στο Δημόσιο), δεν θα εύρισκε πεδίο εφαρμογής, διότι, σύμφωνα με διαβεβαίωση της ερωτώσας υπηρεσίας, δεν υφίσταται περίπτωση εκχώρησης των δικαιωμάτων ψήφου εταιρειών από το Δημόσιο στο ΤΑΙΠΕΔ, αλλά σε όλες τις σχετικές περιπτώσεις το Ταμείο ορίστηκε, με αποφάσεις της ΔΕΑΑ, ως αντιπρόσωπος του Δημοσίου στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου - βλέπετε ενδεικτικά αποφάσεις 187/2011 (Β 2061) και 206/2012 (Β' 1363) της ΔΕΑΑ, με ταυτόσημο περιεχόμενο όσον αφορά τα δικαιώματα ψήφου των μετοχών της ΔΕΠΑ Α.Ε., η πρώτη και των ΕΛΒΟ, Διεθνή Αερ/να Αθηνών, ΔΕΗ, Ταχ/κού Ταμιευτηρίου και Αγροτικής Τράπεζας, η δεύτερη).

2. Κατά τη γνώμη της μειοψηφίας, που αποτελέσθηκε από τις Νομικούς Συμβούλους Ευφροσύνη Μπερνικόλα και Κυριακή Παρασκευοπούλου, από τη γραμματική διατύπωση της διάταξης του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3986/2011, όπως ισχύει, όσο και από τη συστηματική ερμηνεία της σε συνδυασμό με τις διατάξεις του πρώτου και δεύτερου εδαφίου της παραγράφου αυτής, διαλαμβάνοντας ότι, *«οι εταιρείες, των οποίων σύνολο ή μέρος των μετοχών ή τα δικαιώματα ψήφου επ' αυτών περιέχονται άμεσα ή*

έμμεσα στο Ταμείο, εξακολουθούν να υπάγονται στον έλεγχο των αρμοδίων ελεγκτικών οργάνων του Δημοσίου για όσο χρόνο οι μετοχές ή τα δικαιώματα ψήφου επ' αυτών ανήκουν στο Ταμείο», αλλά και με τις διατάξεις των παρ. 4 και 5 (ιδία αυτής του τρίτου εδαφίου της παρ.5) του άρθρου 2 του ν. 3986/2011 καθώς και από την εισηγητική έκθεση επί του σχεδίου του άρθρου 31 του ν. 4141/2013, με την παρ. 6.β. του οποίου προστέθηκε το τελευταίο εδάφιο της ανωτέρω παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3986/2011, προκύπτει ότι η τελευταία αυτή διάταξη διέπει το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς του προσωπικού των εταιρειών των οποίων οι μετοχές και τα δικαιώματα ψήφου εκ των μετοχών αυτών, κατ' επίκληση του άρθρου 2 παρ. 4 και 5 του ν. 3986/2011 μεταβιβάζονται και περιέρχονται στο Ταμείο, κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή χωρίς αντάλλαγμα και χωρίς δυνατότητα αναμεταβίβασης στο Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο απεκδύεται κάθε δικαιώματος του επ' αυτών από τη δημοσίευση της απόφασης της ΔΕΑΑ στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Σύμφωνα δε και με τα διαλαμβανόμενα στην ανωτέρω εισηγητική έκθεση η παραπάνω ρύθμιση υπαγορεύθηκε για λόγους ασφαλείας δικαίου και αποσαφήνισης του νομικού πλαισίου, που διέπει το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς του προσωπικού των ανωτέρω εταιρειών, μετά την απόκτηση του ελέγχου αυτών δια του μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου εκ των μετοχών αυτών από την ανώνυμη εταιρεία ΤΑΙΠΕΔ και την αποξένωση του Ελληνικού Δημοσίου από τα ιδιοκτησιακά του δικαιώματα, αλλά και προκειμένου να μην αυξηθεί το κόστος λειτουργίας των εταιρειών, το οποίο και μετά τη μεταβίβασή τους στο ΤΑΙΠΕΔ, εν τοις πράγμασι εξακολουθεί να βαρύνει το Δημόσιο μέχρι την αποκρατικοποίηση αυτών δια των συμβάσεων που θα συνάψει το Ταμείο με τους ενδιαφερόμενους (βλ. και αντίστοιχη αιτιολογική έκθεση επί του σχεδίου του άρθρου 30 του ν. 4210/2013 (Α' 254), με το οποίο προστέθηκε το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3986/2011).

Κατ' ακολουθία τούτων και υπό τα δεδομένα του ιστορικού της υπόθεσης, ότι δηλαδή δυνάμει της σύμβασης ιδιωτικού δικαίου μεταξύ του Δημοσίου και του ΤΑΙΠΕΔ, το Ταμείο κατέστη απλώς νόμιμος αντιπρόσωπος του

Δημοσίου, ως μετόχου, στη Γενική Συνέλευση των μετόχων της εταιρείας και ότι η σύναψή της δεν έχει ως αποτέλεσμα τη μεταβίβαση των μετοχών ούτε τη με οποιοδήποτε τρόπο εκχώρηση των δικαιωμάτων ψήφου εκ των μετοχών στο Ταμείο, καθώς και ότι το Ελληνικό Δημόσιο παραμένει ο δικαιούχος και θα συνεχίσει να ασκεί τα λοιπά δικαιώματα εκ των μετοχών (όπως ενδεικτικά το δικαίωμα είσπραξης μερίσματος), η διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3986/2011, όπως αυτή προστέθηκε με την παρ. 6.β. του άρθρου 31 του ν. 4141/2013, δεν είναι εφαρμοστέα εν προκειμένω.

Ακόμη όμως και υπό την ερμηνεία ότι η παραπάνω τελευταία διάταξη ευρίσκει έδαφος εφαρμογής σε κάθε περίπτωση, δηλαδή ακόμη και αν δεν χωρεί μεταβίβαση δικαιωμάτων του Δημοσίου προς το Ταμείο και μάλιστα και στις περιπτώσεις παροχής απλής πληρεξουσιότητας προς το Ταμείο ώστε αυτό να ασκεί τα δικαιώματα ψήφου του Δημοσίου στη γενική συνέλευση του νομικού προσώπου (πράγμα το οποίο πάντως δεν συνεπάγεται την αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των ανηκουσών στο Δημόσιο εταιρειών ώστε να είναι αναγκαία η με την παραπάνω διάταξη αποσαφήνιση του νομικού πλαισίου που διέπει το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς του προσωπικού τους), πάντως, η εφαρμογή επί του προσωπικού των εταιρειών αυτών των διατάξεων που ισχύουν κάθε φορά για το προσωπικό των εταιρειών του Κεφαλαίου Α' ή Β' του ν. 3429/2005, είναι αυτόθροη συνέπεια της υπαγωγής του νομικού προσώπου στις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' ή Β' κατά περίπτωση, υπαγωγή την οποία η διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 9 δεν θίγει, ούτε επηρεάζει, του προσωπικού τους διεπόμενου από το μισθολογικό και βαθμολογικό καθεστώς που προσιδιάζει στην κατηγορία Α' ή Β' στην οποία υπάγεται το νομικό πρόσωπο στο οποίο υπηρετούν.

Κατ'ακολουθία τούτων ενόψει της απάντησης επί του πρώτου ερωτήματος ότι, δηλαδή, η εταιρεία ΕΛΤΑ υπάγεται πλέον στο Κεφάλαιο Α' του ν. 3429/2005, πρόδηλον είναι ότι, οι διατάξεις του Κεφαλαίου Δευτέρου του ν. 4024/2011 που αφορούν το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς των

υπαλλήλων του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, έχουν ανάλογη εφαρμογή και στο προσωπικό της ανωτέρω εταιρείας.

IV. Συμπέρασμα.

Εν όψει των ανωτέρω, το Α' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδοτεί α) ομόφωνα, όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, ότι η εταιρεία ΕΛ.ΤΑ. Α.Ε. υπάγεται πλέον στο κεφάλαιο Α' του Ν. 3429/2005, καθόσον ο λόγος για τον οποίο είχε υπαχθεί στο Κεφάλαιο Β', ήτοι η έκδοση της υπ' αριθ. 136/2002 απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατ/σεων (ΔΕΑ) με την οποία είχε τεθεί σε καθεστώς έναρξης των διαδικασιών εισαγωγής της στο Χρηματιστήριο Αθηνών με σκοπό την αποκρατικοποίησή της, έπαυσε να υφίσταται μετά την έκδοση της υπ' αριθ. 217/2012 απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιρθρώσεων και Αποκρατ/σεων (ΔΕΑΑ), με την οποία αποφασίσθηκε η πώληση έως και του συνόλου των μετοχών της εταιρείας «ΕΛΤΑ Α.Ε.» μέσω του ΤΑΙΠΕΔ, β) κατά πλειοψηφία (ψήφοι 7 έναντι 2), όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, ότι ως προς το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς του πάσης φύσεως προσωπικού της η εταιρεία ΕΛ.ΤΑ. Α.Ε. εξακολουθεί να υπάγεται στο Κεφάλαιο Β' του Ν. 3429/2005, κατ' εφαρμογή της διάταξης της παρ. 6 περ. β' του άρθρου 31 του Ν. 4141/2013.

Θεωρήθηκε

Αθήνα 21 - 10 - 2014

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Μιχαήλ Απέσσος

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Χρήστος Μητκίδης

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ